

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI PROJEKAT FINANSIRAN OD
STRANE FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA

**POSljedICE PANDEMIJE COVID-19 NA
SOCIJALNI POLOŽAJ STARIJIH OSOBA**

VODITELJICA:
Prof.dr. ERNA LUČIĆ
ODSJEK ZA SOCIJALNI RAD
FILOZOFSKI FAKULTET

Predmet istraživanja

- Pandemija Covid-19 je izazvala niz složenih uticaja na socijalni položaj starijih osoba u smislu: finansijskih poteškoća, ograničenja kretanja, porodičnih i bračnih problema, gubitka bliskih osoba, socijalne distance i porasta nasilja u porodici. Svi ovi faktori su doveli do pogoršanja socijalnog položaja starijih osoba.

Cilj istraživanja

- Cilj istraživanja je ispitati kakve je posljedica pandemija Covid-19 proizvela u socijalnom položaju starijih osoba.
-
- Podciljevi:
  - Istražiti i ustanoviti posljedice pandemije Covid -19 na materijalno stanje starijih osoba.
  - Istražiti i utvrditi uticaj pandemije Covid-19 na porodične odnose, a samim time i na disfunkcionalnost porodičnih odnosa, distanciranje članova porodice i pojavu nasilja u porodici.
  - Na osnovu rezultata dobijenih istraživanjem kreirati smjernice i preventivne programe za pružanje podrške starijim osobama u kriznim situacijama izazvanim pandemijom.

Hipoteza

- Hipoteza istraživanja glasi: Pandemija Covid-19 je dovela do značajnog pogorošanja socijalnog položaja starijih osoba.

Metode istraživanja

- Koristit će se metode analize, sinteze, analize sadržaja dokumentacije. Od metoda prikupljanja podataka koristi će se metoda ispitivanja, a od tehnika ispitivanja anketa.
- Obrada prikupljenih podataka će biti realizirana statističkim metodama kroz četiri etape: sređivanje prikupljenih podataka, deskriptivnu analizu (opis i predstavljanje podataka pomoću tabela i grafičkih prikaza) i ocjenu statistički značajne povezanosti između analiziranih varijabli korištenjem SPSS 20.

Metode istraživanja

- Za potrebe istraživanja koristit će se upitnik za starije osobe, koji će sadržavati pitanja vezana za stavove o uticajima pandemije na socijalni položaj starijih osoba.
- Upitnik će se kreirati isključivo za potrebe ovog istraživanja. Anketiranje starijih osoba će se vršiti u lokalnim zajednicama u kantonima koji su predviđeni planom istraživanja od strane anketara (istraživača) uz uvažavanje etičkih načela i saglasnost anketiranih.

Uzorak istraživanja

- Istraživanjem će biti obuhvaćeno ukupno 400 osoba starijih od 65 godina, oba spola.
- Istraživanje će se realizovati u Federaciji Bosne i Hercegovine u sljedećim kantonima:

Uzorak istraživanja

- Tuzlanski kanton (Tuzla, Srebrenik, Živinice, Teočak, Lukavac, Gradačac, Doboj istok, Banovići i Kladanj)
- Hercegovačko-neretvanski kanton (Mostar, Jablanica, Konjic, Neum i Čapljina)
- Sarajevski kanton (Sarajevo, Vogošća i Ilijaš),
- Zeničko-dobojski kanton (Zenica, Breza, Zavidovići, Doboj-Jug, Tešanj i Vareš)

Plan istraživanja

Projektni mjesec	Aktivnost	Mjesto	Realizatori/ Nosioци aktivnosti
I	Formiranje istraživačkog tima Izbor/priprema istraživačkog instrumenta Izbor i prilagođavanje materijala za ankete	Tuzla	Svi članovi projektnog/istraživačkog tima
II	Priprema i štampanje materijala za ispitivanje/upitnik (400) <hr/> Provođenje istraživanja	Tuzla <hr/> Hercegovačko- neretvanski kanton Sarajevski kanton Zeničko-dobojski kanton	Svi članovi projektnog/istraživačkog tima
III	Nastavak istraživanja na području Tuzlanskog kantona	Tuzlanski kanton	Svi članovi projektnog/istraživačkog tima

Plan istraživanja

Projektni mjesec	Aktivnost	Mjesto	Realizatori/ Nosioći aktivnosti
IV	Obrada, evaluacija prikupljenih podataka i analiza rezultata	Tuzla	Svi članovi projektnog/istraživačkog tima
V	Pisanje naučnog rada na osnovu rezultata istraživanja	Tuzla	Svi članovi projektnog/istraživačkog tima
VI	Pisanje izvještaja o realiziranom projektu Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke Objava originalnog naučnog rada (rezultata istraživanja) u indeksiranom časopisu (DHS – društvene i humanističke studije) Tuzla	Tuzla	Svi članovi projektnog/istraživačkog tima

Očekivani rezultati istraživanja

- Očekujemo da je pandemija Covid-19 dovela do niza promjena u socijalnom funkcionisanju starijih osoba.

- Smatramo da je došlo do porasta socijalne izolacije, disfunkcionalnih obrazaca ponašanja u porodici, porasta broja egzistencijalno ugroženih porodica, nasilja u porodici te siromaštva i socijalne isključenosti.
- Obzirom da se radi o najvulnerabilnijoj životnoj dobi i skupini, najveći negativni uticaj pandemije se upravo i reflektirao na starije osobe
- Povećani troškovi osnovnih egzistencijalnih životnih namirnica i nepristupačnost istih, uvođenje policijskog sata, ograničenje kretanja, su doveli do značajnih zdravstvenih, bioloških i psiholoških posljedica kod starijih osoba.

Projektni tim

- Dr.sc. Erna Lučić, vanr.prof. Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli-voditeljica projekta
- Dr.sc. Asim Pandžić, vanr.prof. Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli
- Dr.sc. Nusreta Salić, docent Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli
- MA Samila Ramić, viši ass-doktorant Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli
- MA Nedim Osmanović, viši ass-doktorant Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli
- MA Ahmedina Smajlović-doktorant Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli

---

HVALA NA PAŽNJI!